

V knize editora Davida Koreckého *Médium kurátor* neopomene hned několik lidí (vč. samotného editora) připomenout latinské kořeny pojmu, které souvisí se slovem *curare* – pečovat nebo starat se o něco. Odkazují k tradičnímu vymezení tohoto pojmu, které souviselo s činností kurátora v muzejní instituci: jeho starostí byla péče o sbírky, katalogizace, umělecko-historický výzkum, spolupráce s konzervátory... Způsob, jaký slovo převážně používáme v současnosti, odkazuje daleko silněji k kreativní činnosti – kurátora vidíme jako autora, toho, kdo koncipuje výstavy jako koherentní významové celky a jeho starostí je mj. své záměry vysvětlovat, zprostředkovávat (ať už formou tiskových zpráv, doprovodných textů k výstavě, komentovaných prohlídek atp.). Bylo by možné pokusit se navrhnout nějakou funkční typologii kurátorství – monografické výstavy jednotlivých umělců v menší galerii budou na kurátora klást jistě zcela odlišné požadavky než velké mezinárodní projekty, ať organizované na půdě muzeí a galerií nebo realizované formou různých bienále. Na druhou stranu je ale takové rozlišení dost zjevné a nepostihuje možná dostatečně nejzajímavější aspekt současného kurátorství, totiž že se jedná o povolání, které až do velice nedávné doby postrádalo institucionalizovaný základ (první obory kurátorských studií začaly vznikat v 90. letech). Tradiční školení v oblasti dějin umění v oblasti kurátorství není nezbytné a zvl. v 90. letech, kdy byla pozice nezávislých kurátorů současného umění zřejmě nejsilnější, se skoro zdálo, že je na škodu. Kurátory se tak stávali např. filosofové, režiséři, spisovatelé a samozřejmě sami umělci. Jeden z dosud skrytých problémů, který ovšem možná v dohledné době začne být viditelnější, se ukrývá v postupném nasycování trhu kurátory-profesionály (z hlediska svého vzdělání – v ČR jej mohou v současné době získat buď na VŠUP nebo na FUD v Ústí nad Labem), kteří budou mít pochopitelně snahu zapojit se do systému, v němž v současnosti působí celá řada těch, kteří svůj statut kurátora získali na základě svých praktických výstupů, aniž by ovšem měli to „správné“ vzdělání.

Harald Szeeman

Jedna z klíčových postav pro vývoj kurátorství současného umění. Jeho výstavy *When Attitudes Become Form* (1969) a *Documenta V* v Kasselu (1972) definovaly pozici kurátora jako „tvůrce výstavy“ – tzn. osobu, jejíž vhléd do problému, její porozumění problémům současného umění a schopnost formulovat své teze prostřednictvím „textu výstavy“, jsou klíčové. *Attitudes* znamenaly začátek konce Szeemanova působení v Kunsthalle Bern, kde se tato výstava odehrála. V roce 1970 se Szeeman stal kurátorem na volné noze (později se „usadil“ jako permanentní externí kurátor Kunstauss Zurich) Rozhovor a další informace v naskenované knize *Brief History of Curating*, která je ve studijních materiálech.

Lucy Lippard
Viktor Miziano
Nicolas Bourriaud
Maria Lind

Jana a Jiří Ševčíkovi

Na začátku 90. let se podíleli na výstavách, které zprostředkovaly české umění v zahraniční kontextu (*Contemporary Czech Art*, 1991, Taiwan Museum of Art nebo *Paris-Bratislava*, 1992, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris). Pro vývoj české scény byly důležité jejich výstavy *Test run* (1995) nebo *Snížený rozpočet* (1997). Jiří Ševčík na začátku 90. let působil jako kurátor GHMP, v letech 1993 až 1995 ředitel Sběrky moderního umění NG. Z poslední doby asi největší ohlas vzbudila výstava *Forma následuje... risk* (2007), kterou manželé Ševčíkovi připravili společně se slovenskou teoretickou architektury Monikou Mitášovou. V současné době oba působí na AVU, Jiří Ševčík kurátorsky vede galerii Rakouského kulturního fóra v Praze.

Jiří Valoch

Kurátor, jehož hlavními tématy dlouhodobě zůstává geometrická abstrakce (ve všech médiích), konceptuální kresba a grafika. Od 70. let působil jako kurátor v DUMB. V 80. letech se výrazně podílel na formování výstavního programu brněnské Galerie mladých. Od konce 90. let na volné noze.

Marek Pokorný

Současný ředitel Moravské galerie mimo jiné v 90. letech působil jako editor časopisu Detail (kritice se věnuje dosud). Jako kurátor byl dlouho „na volné noze“, v letech 2003 až 2004 byl externím šéfkurátorem Domu pánů z Kunštátu. Výstavy: Movies Without Cinema (2003, DpK), Retroperspektiva (2005, DpK), A na co myslíš ty? (2005, GHMP), monografické výstavy: Krištof Kintera (1999, NG), Jan Merta (2005, MG), Vladimír Skrepl (2009, MG), Viktor Pivovarov (2010, MG)

Miloš Vojtěchovský

<http://www.artlist.cz/?id=4799>

Tomáš Pospiszył

Kromě českých škol absolvoval kurátorská studia na Bradford College v New Yorku (1995-1997). V letech 1997 až 2002 působil jako kurátor Sbírky moderního a současného umění NG, v současnosti je pedagogem na FAMU a působí ve Společnosti J. Chalupce (editor katalogů, kurátor výstav finalistů). Kurátorské aktivity: 7. Bienále mladého umění Zvon (2010), monografické výstavy: Sung Hwan Kim (Tranzitdisplay), Eva Kořátková (GVŠ), Petr Kvíčala (Wannieck Gallery), Alén Diviš (Rudolfinum), Markéta Othová (NG), Petr Nikl (NG), Jeannis Kounelis (letohrádek Belveder)

Karel Císař

výběr výstav: Bienále mladého umění Zvon (2005, 2008), Things You Don't Know (2003, Galerie K&S Berlin, sekce Definice každodennosti na Praguebiennale 2 (2005, Karlini Hall), aktuální výstava české fotografie v Chicagu <http://www.vsup.cz/cs/aktuality/2807-50-seda>

Vít Havránek

V druhé polovině 90. kurátor NG a GHMP, následně činnost v rámci galerie Display, následně Tranzitdisplay, od roku 2002 vedoucí projektu Tranzit <http://www.artlist.cz/?id=2396>

Michal Koleček

Dlouhou dobu působil jako ředitel ústecké Galerie Emila Filly. Svou kurátorskou činnost (jako jeden z mála lidí v ČR) dlouhodobě orientuje na širší prostor „východní střední Evropy“. Řada jeho projektů vznikla ve spolupráci s rakouskou galerií <rotor>. Projekty zaměřené na umění ve veřejném prostoru: Public District (1999), Public Dreams (2005-6), Grey Zones (2006), kurátor sekce Mission Possible v rámci Prague Biennale 1 (2003), kurátor IV. Bienále mladých Zvon (2002)

Edith Jeřábková

působení v galerii Klatovy-Klenová. V současné době na volné noze. Jiří Kovanda. Když jsem byl malej, hrál jsem si s holkama (2008), Bílý papír černá princezna (Prague Biennale 4, 2009), Rafani (GKK, 2009)

František Kowolowski

kurátor Galerie G99 (v Brně působil od r. 1997 jako kurátor Domu umění v Galerii mladých, od r. 1999 G99, nejdřív samostatné, později zahrnuté do institucionální struktury DUMB). K jeho výrazným projektům patří festivaly performance A.K.T. I – IV (1997, 1998, 2002, 2009), výstavy polského umění – Azzoro (2003), Robert Maciejuk (2003), Katarzyna Kozyra (2008); mezinárodní přesah měla výstava českého videoartu Frisbee (2006 – prezentována rovněž v Amsterdamu a Bukurešti).

Pavel Vančát

Kurátor Galerie Klatovy Klenová. Výstavy: Jasanský / Polák: 10 000 chlapi (2010), Fotografie?? (s Janem Freibergem, 2004), Česká fotografie 70. let (s Janem Freibergem, 2007, GKK), Miroslav Tichý (s Janou Vránovou, 2006), podílel se např. také na projektu Husákovo 3+1 (2007). Diskuse o kurátorství fotografie: <http://www.format1.org/detail.php?id=9>

Jiří Ptáček

Jeho kurátorská činnost se odvíjí souběžně s dalšími aktivitami, především v oblasti kritiky umění (několik let šéfredaktorem časopisu Umělec, v současnosti pravidelně přispívá do Nového prostoru) a nově i v oblasti pedagogické. Dlouhodobě je jeho kurátorská činnost spojena se jménem Václava Stratila, další umělci, k nimž se opakovaně vracel: Jan Nálečka, Jan Turner nebo Barbora Klímová. V letech 2007 a 2008 působil jako kurátor v galerii NOD <http://www.artlist.cz/?id=2690>

Václav Magid

kurátorská činnost Václava Magida je těsně napojena na „komunitu“ generačně blízkých umělců (občasný člen skupiny Rařani studoval AVU a příležitostně se prezentuje i vlastní autorskou prací, např. nedávná výstava *Otcovo slepé oko* v Galerii Jelení). Jeho kurátorské projekty se přitom obvykle rozvíjejí kolem jednoho dosti obecného problému, jímž je vymezený významový rámec. Výstavy: Účel (s Petrou Herotovou a Vasilem Artamonovem, 2006), Věčné stavy (2006), Punctum (2007), Současný český kubismus (2008), Kašpar noci (2010)

Zuzana Štefková

Zaměřena na generovou problematiku. Spoluzakladatelka centra C2C

Lenka Vítková

Galerie 36 v Olomouci <http://www.36.cz/>, v roce 2009 jako součást festivalu GASK výstava projektů ve veřejném prostoru Místo a formule

Milan Salák

Byl jako kurátor hodně aktivní na konci 90. let, mj. Boystory (1998), Zelená (1998), 99CZ (1999). Nověji např. jeho účast na kurátorské přípravě přehlídek Videokemp (2005 a 2006)

Marek Meduna

Kromě účasti na provozu galerie CO 14 kurátorské projekty: Slepí muži přeměřují slona (2006, s Luděkem Rathouským), Intro 518 Teď 69 Teď* Teď 180 bonus q track! (s David Böhmem a Jiřím Frantou, 2008) <http://www.c2c.cz/?id=145>

Milan Mikuláščík

2008 a 2009 kurátor Galerie NOD, od r. 2010 kurátor galerie NTK (první výstava Limity těla) <http://www.techlib.cz/cs/sluzby/programy-akci/galerie/>

Další jména v knize *Médium kurátor* (editor David Korecký, Praha: Agite/Fra a VŠUP, 2009)

další zdroje:

Alena Boika a Václav Magid, Interview s Victorem Mizianem. *Umělec*, 1/2007, s. 10-19.

Edith Jeřábková a Lenka Vítková, Plán B. *Umělec*, 3/2006, s. 16-22.